

Déli Hírlap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Timișoara, Piața Sf. Gheorghe
(Szalaygyűgy-lér) 4. Telefonszám: Reggeltől este kilenc óráig 252,
éjszakai 10 vagy 2-42. Egyes szám ára: 4 lei, Bukarestben 5 lei,
Magyarországon 20 fillér, Ausztriában 20 garas, Jugoszláviában
2 dinár, Csehszlovákiában 1 Čk. Hirdetések díjszabás szerint.

GAZDASÁGPOLITIKAI
NAPILAP

FELTÖLTŐ SZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE DE

Előfizetési árak: Temesvárott és vidéken házhöz kézbesítve
havonként 60 lei, negyedévre 160 lei, félévre 300 lei, egész évre
600 lei. — Külföldön havonként 90 lei, negyedévre 250 lei,
félévre 450 lei, egész évre 900 lei, postai kézbesítéssel együtt.
Állami tisztviselők és nyugdíjasok 20% kedvezményi élveznek.

1928 / SZOMBAT / FEBRUÁR 11

ÁRA 4 LEI / BUKARESTBEN 5 LEI

TIMIȘOARA, IV. ÉVF. / 33. SZÁM

Nem egyedül

mi vagyunk olyan turbulens elemek, akik az állam szuverenitását tagadva a színházépítés körül felmerült hibák felsorolásával fel akarjuk borítani a társadalmi rendet. Temesvár napilapjai közül csak egyetlenegy akad, amely a város polgármesterének nyilatkozatát megjegyzés nélkül közölte. Bizonyára azért, mert vagy azonosítja magát a szabad véleménynyilvánításnak olyan guzsbakötési kísérletével, hogy az illoyalitás, vagy enyhébbnek minősített esetekben rossz akarat, vagy pedig azért, mert a közönség véleményével kapcsolatban nincs álláspontja. A svábok lapja valamivel több önérettel és némi többséggel szól hozzá a polgármester nyilatkozatához, melyben Mareu Dui-liu védőjének esapott fel. Nincs elragadtatva laptársunk sem azoktól a bizonyos „elkészt kiegészítő munkálatoktól”, amelyek miatt az előadások kényszerüleg szünetelni fognak. Aminthogy sehoh a világon nem lelkesednének az olyan építészeti műremekért, melyet tizenöt millió helyett negyvenmillió lei költséggel és egy év helyett négy év alatt építenek fel, hogy végezetül azután újabb „elkészt kiegészítő munkálatok” váljanak szükségessé. Német kisebbségi laptársunk figyelmét szintén nem kerülte el az a nyílt ellentmondás a polgármesteri nyilatkozatban, ahol a kisebbségi és román szintársulatok egyenlő támogatásáról ír. A nyilatkozat eme részének egyébként annyi köze volt inkriminált cikkünkhöz, mint — hogy a téma köréből vegyük hasonlatunkat — bármely magánépitkezésnek a színház újra való felépítéséhez. Ezt laptársunk is megállapítja, mikor azt írja, hogy „a polgármester hibát követett el, midőn egyáltalában párhuzamot vont a román és kisebbségi szintársulatok között. A román társulat vesztességgel dolgozik, de — és objektív szembeállításnál erről nem lett volna szabad megfélekedni — ezt az állam fizeti, a társulatot a város szubvencionálja és a kincstár távolról sem adóztatja meg úgy, mint a kisebbségi társulatokat.” Laptársunk különben a polgármesternek erre vonatkozó magyarázatával sines megelégedve, mert azt írja, hogy „nem az eredmény a fontos, hanem az okok és látszólag éppen ezek maradtak teljesen figyelmen kívül a polgármesteri nyilatkozat megszerkesztésénél.” Csodálatos, hogy egy ilyen ujságíró mi mindent merészel! Néha még a hatósági véleménnyel szemben is le meri szögezni

a nézetét! Sőt bizonyos ellentmondásokra is rá mer mutatni! Még akkor is, ha kisebbségi. És nem ijed meg attól a talán mégis kissé elhamarkodott vádtól, hogy ez egyértelmű „a román állam szuverenitásának el nem ismerésével.” Német laptársunk morézsége

például odáig terjed, hogy emlékeztetni meri a polgármestert a kisebbségi színházak szubvenciója kérdésében nem is olyan nagyon régen elfoglalt álláspontjára. Amennyiben mégsem emlékeznek, úgy — írja sváb laptársunk — „a városi tanács német és

magyar tagjaira hárul a feladat, mostani álláspontja igazságtalanságáról meggyőzni.” Nem kételkedünk benne, hogy ezen kötelezettségüknek eleget is fognak tenni még annak a veszélynek árán is, hogy őket is az állam szuverenitása elleni merénnyel vádolja.

Panaszok légiója

hangzott el a magyarok részéről az agrárreform végrehajtása miatt, de azok orvoslására kevés a remény

Temesvár, február 10.

Mintegy két hét előtt Brudariu Adrian temesi képviselő a parlamentben szóváltette, hogy a Bánságban számos földbirtokos van, akinek földjét nem az agrártörvénynek megfelelően sajátították ki. Elmondotta, hogy a Bánságban sok a sérelem és panasz és a földművelésügyi minisztertől jogorvoslást kért. Argetoiu a n u miniszter erre Temesvárra küldötte Nasta vezérigazgatót, aki már három napja a megyében tartózkodik és a helyszínen igyekszik a sérelekről tudomást venni. A miniszteri vezérigazgató temesvári tartózkodásáról tudomást szereztek a magyar telepesközönség is, figyelemmel arra, hogy a magyarságot az agrárreform végrehajtásával kapcsolatban sok sérelem érte. Ezért Ujmosnicáról a Magyar Párt temesi tagozatát kérték fel, hogy vezessen küldöttséget a miniszteri vezérigazgató elé, akinek bajait elpanaszolhassák. Tegnap délelőtt jelent meg a küldöttség, amelynek tagjai Vetterany Viktor dr. a Magyar Párt elnöke, Németh Kálmán a gyárvárosi tagozat alelnöke, Páll György dr. főtitkár, Korsós Ádám, Tóth Sándor és Patky Albert végvári, Kulesár Iajos, ifj. Tóth István és Lengyel Sándor ujmossicai gazdák voltak. A küldöttség Vetterany Viktor vezette Nasta vezérigazgató elé, aki Imbroane Avram dr. kamarai alelnök, Brudariu Adrian és Nistor Demeter képviselők társaságában fogadta a deputációt. Vetterany előadta, hogy a bánsági telepeseket az agrárreform végrehajtásával sok sérelem érte.

Igazságtalanságok történtek, mert sok olyan telepest, akinek igénye lett volna földre és akit fel is vettek az igényjogosultak közé, nem kapott földet.

Rámutatott arra, hogy az agrártörvény értelmében nemcsak az apát, hanem a törvényes leszármazottait is részesíteni kell a földben. Ez pedig Temesben nem történt meg. Sok olyan eset van, amikor a telepes-gazdától elvették huszonnégy hold földet az agrártörvény értelmében és három igényjogosult

fiával együtt csak hét holdat kapott. Ezeknek a sérelemeknek az orvoslását kéri.

Nasta vezérigazgató válaszában először is ama nézetének adott kifejezést, hogy ezek csak szörványos esetek lehetnek, de orvosolni akarja őket. Utalt azonban arra, hogy a genfi megállapodással szemben vannak telepések, akik azt nem veszik tudomásul és még ma sem vették fel a nekik kiutalt pénzt. Ugy véli, hogy

amíg az állam és telepések farkasszemet néznek egymással és amíg a genfi határozat jogilag befejezve nincsen, addig a sérelemek reparálásáról szó sem lehet.

Németh Kálmán rámutatott arra a tényre, hogy a sérelem nem az apákat, akik Genfben vitték az ügyüket, mert az elintézés is nyert és Temesben mindenki felvette a pénzt, hanem fiukat érte, akik mint román állampolgárok megfelelnek az agrártörvényben előírt feltételeknek, a listán is rajta voltak és mégsem kaptak földet. Ezeknek a sérelemeknek az orvoslását kéri. Utalt arra is, hogy nagyon sokan vannak, akik részben a helyzet nem ismerése miatt kimaradtak az igényjogosultak jegyzékéből és ezért kérte a vezérigazgatót, hogy revidiálják a jegyzékeket.

Nasta szerint ez az agrárreformnak elülről való kezdését jelentené, ami lehetetlen. Vannak ezrével románok is, akik kimaradtak, azok sem kerülhetnek már a listába.

Ami a telepéseket illeti, kérte a küldöttséget, terjessze be az összes panaszokat, neveket, akik igényjogosultak és kimaradtak.

Keresünk majd módot — mondotta — hogy a még tartalékban levő földekből ezeket az igényeket kielégítsük. Konkrét ígéretet nem tehetek, de a panaszokat vizsgálat tárgyává tesszük.

Németh Kálmán előadta ezután néhány végvári gazda panaszát, akik az agrártörvény életbeléptetése előtt ötven-nyolcvan hold földet vásároltak, azt maguk művelik és mégis kisajátították a földeket, holott az agrártörvény intézkedései szerint az ilye-

nektől a földek nem sajátíthatók ki. Nem hinné, hogy a törvény első és másodrangú állampolgárokat ismer.

Nasta válaszában kifejtette, hogy a végváriak ügyében bírói tény előtt áll és nehéz ezt az ügyet reparálni. Itt más megoldást kellene találni.

A küldöttség tagjai a vezérigazgató felvilágosító szavai után eltávoztak. Nasta vezérigazgató

konkrét ígéretet nem tett, talán a sérelemek orvoslása sem fog megtörténni, de mindenesetre helyénvaló, hogy a magyar telepes közösségek és azok, akik a listán szerepelnek, de földet nem kaptak, adataikat minél előbb juttassák el a Magyar Párt irodájába

a további lépések megtétele végett. Az adatokat haladéktalanul be kell terjeszteni a földművelésügyi miniszternek, hogy a Magyar Pártot ne érhesse az a vád, hogy a jogos panaszokat nem terjesztette elő és a sérelemeket, törvénytelenégeket nem tette szóvá.

Egy másik küldöttség a temesvári ezernégyszáz házhelyigényjogosult képviselőjében kereste fel Nasta vezérigazgatót. A küldöttségnek, melynek Brudariu Adrian ügyvéd volt a szószólója, Radulescu ügyvéd, Groszmann és Pascu mérnökök, Carabas kereskedő, Busuioc, Velceleanu rokkantak voltak a tagjai. Brudariu Adrián rámutatott arra, hogy a várostól kisajátított házhelyeket már egy a járási, mint pedig a megyei agrárbizottság jóváhagyta és most

az ügy már hat hónap óta a legfelsőbb agrárbizottságnál van Bukarestben, ahonnan azonban minden sürgetés ellenére nem tudnak elintézés kapni.

Az ügy elhúzása kellemetlen az igényjogosultaknak és kellemetlen a városnak is, amely nem tudja a végleges elintézésig városrendezési terveit megvalósítani. A küldöttség végül terjedelmes memorandumot és térképet adott át a vezérigazgatóknak, aki megígérte, hogy Bukarestben a legfelsőbb agrárbizottságnál, amelynek maga is tagja, az ügyet megsürgeti.

Resica fellelékzik

A kis krassói gyárvárosban rövidesen újból megindul a nagyarányu munka, mely az emberek ezreinek nyujt megélhetést

Resica, február 10.

Megállok a város fölött a Kereszt-hegyen. Ez a hegy ugyan gyorsabban kopik, mint az örökkévalóságot jelképező jegy, amelynek csucsához minden ezer esztendőben egyszer egy nagy madár repül és egyszer odadörzsöli a csőrét s mire a hegy ilyenmódon teljesen leberetválódik a föld színéről: az az örökkévalóság egy pillanata.

A resicai Kereszt-hegy jóval gyorsabban kopik. Harmincöt év előtt mészkövet kezdtek onnan drótkötélpályán a vasgyárba szállítani és azóta a hegy évente egy-egy méterrel leté alacsonyabb.

Kegyeletes kezek a két méternyi magas vasfeszületet, melyet valamikor a Herglotz-család állított fel, mindig újra és újra helyezik el a hegytető közepére. Itt állók a kereszt közelében és elnézem az alatt fekvő várost. Itt ott egy-egy házesoport, melyet a kanyargós hosszú völgyben végighuzódó utcák kötnek egymással össze. Végig a város mellett kétfelől, sőt a háztömbök között is, óriási gyárépületek terpeszkednek, a világhírű Resica-művek. A gyárépületek közül a piros téglás magas kéményeknek valóságos erdeje emelkedik ki. Szeretettel nézem ezeket a kéményeket, mert a munka oltárainak áldozati füstjét viszik az ég felé, amely ezekben az áldozati füstökben tetszését leli. Hiszen a legszebb és legnemesebb a világon a munka, amely termel, épít, kulturát csinál, kenyeret ad.

Mintha most egyenesebben, derűsebben törekednének ezek a fűtők a magasba. Talán szívük van ezeknek a kéményeknek és miként Resica munkásai: érzik, hogy új korszak következik.

A sok megpróbáltatás, munkaszünet és rossz kereseti viszonyok után jobb napok felderültét érzik közeledni.

A sok pihenő, vagy korlátozott üzemmel dolgozó gyárműhely újra teljes felkészültséggel fog dolgozni. Dübörögni fognak a gépek és az ezerféle zaj egyesül majd a munka fenséges szimfóniájává.

A Resica-műveknél, miként megirtuk, a gyárak reorganizálás érdekében soknemű személyi változás ment végbe. K u n d l, az európai híri szakember, akit műszaki vezérigazgatónak szerződtek, napok előtt megérkezett Resicára. A Resica-művek elnöksége Bukarestben nagy lakást rezervált a részére és azt tervezték, hogy miként elődje, O r g h i d a n, ő is onnan intézze a gyárak ügyeit és csak időnkint ránduljon Resicára. Kundl azonban kijelentette, hogy ilyen módon nem garantálja a termelés mennyiségét és főleg minőségét. Resicára utazott és ott is fog állandóan tartózkodni. Behurcolkodott egy nyugdíjazott főtisztviselő megüresedett lakásába. Ugyancsak Resicán fog tartózkodni állandóan P o p e s e u Agripa, az új adminisztrátor delegéje is, akinek már készített a lakását. A munkáspénztárt, amely a Resica-műveknek a város közepén álló egyik villaszerű épületében volt elhelyezve, kiköltöztették és azt alakítják át.

A kormány a Resica-műveknél — mint megirtuk — egy milliárd lei erejéig megrendelést tett.

Az első megrendelés már megérkezett és nagymennyiségű Góliát-síre szól. Ezeknek az elkészítéséhez már hozzá is fogtak.

Remélik, hogy hamarosan jönni fog a többi megrendelés is és pedig más anyagokra is, hogy a Resica-művek

többi ága is foglalkoztatva legyen. A munkások, akik közül az utóbbi években számosan vándoroltak el, most kezdenek lassan mind visszaszállingózni a munka reményében.

A resicai mozdonygyárat két év előtt létesítették. Elsőrangú mozdonyok kerültek ki már onnan. Sajnos azonban, ezt a gyárat nem foglalkoztatják eléggé. Így például az államasutak vezérigazgatósága nemrég százhusz új mozdonyt rendelt meg. Ezt a rendelést azonban nem a Resica-műveknél tették, hanem a bukaresti Franco-Romana mozdonygyárnál. Ez kisebb telep a resicainál, felszerelése sem olyan modern és a százhusz mozdony elkészítése is sokkal több időt fog igénybevenni, mint az a Resica-műveknél történt volna. Remélik azonban, hogy ennek a nagy megrendelésnek legalább egy részét sikerülni fog majd a Resica-művekre átruháztatni.

Ezt a cikket pedig személyes ügyvel akarom befejezni. Több oldalról — érdekelt részről — szememre vetet-

ték, hogy ellenséges indulattal viseltetem a Resica-művekkel szemben és azért irtam az utóbbi hónapokban azokat a cikkeket, melyek az azokban szereplőknek nem tetszettek. Tévedés van a dologban. A cikkeket közérdekből irtam, mert fáj látni azt, hogy

a rossz, könnyelmű és hozzá nem értő vezetés folytán, ami azelőtt ott volt, hogyan megy tönkre a hatalmas gyár.

Mind kevesebb és kevesebb volt a megrendelés és így a munka is, a munkások ezrei maradtak kenyér nélkül és ez a hatalmas gyár a teljes pusztulás lejtőjére jutott. Erélyes kézzel sikerült ezt a pusztulást megakadályozni. Most már remélhető, hogy bekövetkezik a Resica-művek új boldog, termelő és a munkásokat serényen foglalkoztató korszaka. Egy se reg derék munkás és Resica többi lakossága, melynek 'ekszisztenciája a gyárak működésétől függ, ezért imádkozik.

Kubán Endre.

Milliócs csalás

derült ki az egyik vasuti pályafelügyelőzéről, aki 60 milliót sikkasztott

Jasi, február 10.

A jasi állomás pályafelügyelői osztályában nagyszabású csalásnak jöttek a nyomára. Még mult év december havában a jasi ügyészséghez feljelentés érkezett, amelynek adatai szerint B a l t a Konstantin pályafelügyelő csalás útján tíz millióval megkárosította az államot. Az ügyészség erre értesítette a CFR igazgatóságát, valamint a csendőrséget és utasította mindkettőjüket, hogy indítsák meg a nyomozást. A CFR igazgatósága nem tudott semmiféle csalást felfedni, ellenben annál nagyobb eredményt ért el a csendőrség. Kihallgatták ugyanis a pálya fentartása körül dolgozó munkásokat, akik szenzációs adatokkal szolgáltak. A munkások be-

vallották, hogy a hét néhány napján dolgoztak csak, mégis egész hétre kapták meg fizetésüket, utóbb azonban a többletet visszatérítették Baltag pályafelügyelő kezébe. A csendőrség ezután a nyomozási iratokat visszaküldötte az ügyészségnek, amely letartóztatási indítványt tett Baltag ellen, aki a bizonyítékok hatása alatt beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy évek hosszú során át üzte manipulációt. Az elsikkasztott összeg közel hatvan milliót tesz ki. Érdekes, hogy az egyszerű pályafelügyelő nagyüri életet élt, ami nem tűnt fel senkinek sem, pedig Jasiban házakat is vett. Valószínű, hogy a családok elkövetésében bűntársai is vannak, de azok nevét a nyomozás érdekében egylegőre nem hozzák nyilvánosságra.

Német vagy albán

állampolgár volt Wied herceg, ezt keresi a semmitőszék örökösödési ügyben

Bukarest, febr. 10.

Érdekes pert tárgyalt tegnap a legfelső semmitőszék. A kormány még 1924-ben Schönburg von Waldenburg Günther herceg vagyonának likvidálását rendelte el a háborus jóvátételi alap javára, mivel a herceg német állampolgár. A hercegnek ugyanis Bacau környékén közel egy milliárd leit kitevő vagyona volt. A likvidálást a jasi törvényszék is jóváhagyta. A törvényszéki végzés ellen Zsófia hercegnő, Wied Vilmos volt albán fejedelem felesége, aki unokahuga a hercegnek, jogorvoslattal élt és a

családi vagyonnak a felét azon a címen követelte vissza, hogy azt a herceg édesanyja végrendeletileg reá hagyta De oldalági jogon őt illeti meg az örökség annál is inkább, mert ő nem német, hanem albán állampolgár és az ő vagyoni része nem eshetik elkobzás alá, mivel nem volt ellenséges ország polgára. A jasi tábla több ízben tárgyalta az ügyet és a német törvények figyelembe vételével úgy döntött, hogy a hercegnő, jöllehet a férje albán király volt, férjével együtt megtartotta a német állampolgárságot, hiszen Wied Vilmos herceg a háboru

GRAND HOTEL

BUKAREST, Calea Victoriei 11.

teljesen átalakítva, új berendezéssel és butorokkal

ujra megnyilt

250 szoba, fürdőszoba, állandó meleg és hideg víz, központi fűtés; telefon a szobákban, hall, olvasó- és íróterem, bar, fodrász, páncélszekrény stb.

Szobák 200 leitől kezdve

idején a német hadseregben teljesített katonai szolgálatot. Ezen az alapon a tábla a hercegnőt kérelmével elutasította. Tegnap tárgyalta ezt a rendkívül érdekes ügyet a semmitőszék. A fellebbezés folyamán a hercegnő annak a megállapítását kívánta, hogy ő albán állampolgár, mert a férje, mint a bék király, az ország legelső polgára volt. A semmitőszék a tárgyalást egylegőre elhalasztotta. Külföldi jogászörökben is nagy érdeklődéssel várják a semmitőszék döntését.

?

Budapestre utazik?

20% engedményt kap

mint ezen lap előfizetője olcsó szobárainkból

10% engedményt kap

olcsó éttermi árainkból. (Kitűnő házi konyha).

5 pengőt megtakarít

autótaxi költséget, mert gyalog ájtóhet egy perc alatt a pályaudvarról.

Otthon érzi magát

jól fűtött szobáinkban.

☛

Elsőrendű kiszolgálás, szigoruan családi jelleg,

saját érdeke

ezen előnyök folytán, hogy okvetlen nálunk szálljon meg

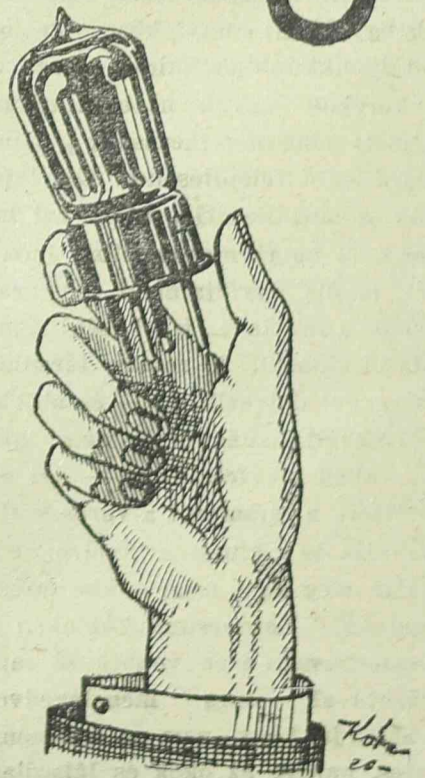
GRAND HOTEL PARK

nagyszálloda

BUDAPEST VIII, Baross-tér 10

A keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben.

RADIO

TUNGSRAM

Tetemre hívás

a falu határában, ahol egy legény meggyilkolta sógorát annak kisleánya jelenlétében

Kassa, február 10.

Rusinszko keleti részében, ahol a kulturának igen alacsony fokán élnek az emberek, soha sem kelt tulságos feltűnést egy-egy gyilkosság. Máramarosban néha csekélységekért követnek el gyilkosságokat. Így történt most is.

Orosz Tomca izai lakos két szobás konyhás lakásban együtt élt gyermekeivel, Mihállyal és Katalinnal. Katalinnak a kezét megkérte Cserbán Mihály és feleségül vette, Cserbán Mihály is Oroszéhoz ment lakni és így a lakás kicsinek bizonyult. Orosz Tomca

felszólította ezért fiát, hogy menjen külön lakni, mert a lakás kicsi. A fiú bosszantotta, hogy apja elküldte őt a háztól, de nem tehetett semmit, kénytelen volt elköltözni.

A fiatal Orosz és Cserbán nem a legjobb viszonyban éltek, mert az öreg, aki nagyon szerette vejét, inkább támogatta, mint fiát, sőt, amikor leánya Katalin meghalt és Cserbán ismét megnősült, nem engedte őt el a háztól, hanem kérte, hogy második feleségével is maradjon nála.

Orosz Mihály ezt már nem bírta elviselni, hogy apja két teljesen idegen embert inkább tűr el házában, mint saját fiát és ezért elhatározta, hogy kimegy Kanadába. Ez még a múlt évben történt, amikor Máramarosból rengetegen vándoroltak ki Kanadába, mert Máramarosban a kivándorlási ügynökök azt híresztelték, hogy ott egy év alatt nagyon meg lehet gazdagodni.

A Kanadába való utazáshoz azonban pénz kellett, ami Orosz Mihálynak nem volt. Kérte ezért édesapját, hogy adjon neki 5000 koronát, hogy kiutazhasson Kanadába és ígérte, hogy egy éven belül kamattal vissza fogja szolgáltatni az összeget. Az öreg Orosz azt mondta, hogy először megbeszéli Cserbánnal és feleségével.

Tényleg meg is beszélték a vejevel és annak feleségével, hogy mennyi pénzt adjon fiának a kanadai utazására. Ezek azonban a kért 5000 korona helyett, csak 500 koronát szavaztak meg.

Amikor apja közölte, Orosz Mihály nagyon felháborodott és nem fogadta el a kínált 500 koronát. Orosz Mihály ettől a perctől kezdve foglalkozott a gyilkosság gondolatával, de sehogysem akadt alkalma ezt végrehajtani.

Két nap előtt reggel Cserbán Mihály 7 éves kisleányával a szánkón fát vitt a városba. Megtudta ezt Orosz Mihály és elérkezettnek találta az időt a gyilkosság elkövetésére. Kiment a falu végére és megvárta sógorát, amint kis fiával visszatért a városból. Amikor Cserbán a falu végére érkezett, Orosz előbújt rejtekhelelyéből és egy nagy fadoronggal hátulról fejbe vágta. Cserbán Mihály erős ember volt és így az első nagy ütés nem terítette le a földre.

Még volt ereje és szólott hétéves fiának, hogy szaladjon be a faluba és mondja meg a nagypapjának, hogy Mihály veri őt és meg akarja ölni.

A kisfiú a faluba szaladt, míg Orosz Mihály tovább ültelgette a doronggal Cserbánt. Hiába kérte Cserbán, hogy ne ölje meg, addig ütötte, amíg az belehalt.

A hétéves kisfiú ekkorára már haza érkezett és sírva mondta el nagypapjának, hogy Orosz Mihály veri az apját és meg akarja ölni. Az öreg Orosz összereszdítette az egész falut és el-

mentek a kisfiú vezetésével a tett színhelyére. Ott tényleg megtalálták Cserbán Mihályt halva, de senki sem volt mellette.

Most már az egész falu összegyűlt a holttest körül. A halottat nem mozdították el a helyéről. Két ember jelentette a csendőrségnek az esetet. A csendőrség azonnal kiszállott a gyilkosság színhelyére és az áldozat hétéves fiának vallomása alapján elmentek Orosz Mihályhoz. Orosz Mihály, amikor a csendőrök bementek hoz-

zá, alvást színlelt és amikor a csendőrök elmondták neki látogatásuk célját, konokul tagadta, hogy ő ütötte agyon a sógorát.

A csendőrök elvitték Oroszt a faluvégre. Ott szembesítették az áldozat kisleányával, aki megismételte vallomását, Orosz ezután is tagadott mindent, csak amikor a holttestet megmutatták neki, vallotta be töredelmesen eselkedetét.

A csendőrök beszállították Orosz Mihályt a huszti fogházba.

A Temesbe ugrott egy elkeseredett menyasszony, akit véglegénye elhagyott és más nőt választott

Temesvár, február 10.

A Temesvárral szomszédos Ság községben szokatlan szerelmi regény játszódott le. Pechler Mátyás, Ság község egyik legvagyonosabb gazdája, három év előtt özvegyesre jutott. Felesége halála után nem sokára szerelemre gyulladt Loch Mária özvegyasszony iránt. Pechler házassági ajánlatot is tett az asszonynak, aki azt elfogadta és készülődtek már az esküvőre. Néhány nap előtt azonban Pechler egy másik községből való dus gazdag asszonnyal tért haza Sagra, akit mindenütt menyasszonyként mutatott be. Loch Mária is tudomást szerzett erről, mire felkereste Pechlert, akit figyelmeztetett adott szavára és házassági ígéretére. Pechler azonban szóra sem méltatta az asszonyt, aki elkeseredésében elhatározta, hogy öngyilkosságot követ el. Ami-

kor tegnapelőtt tudomást szerzett, arról, hogy Pechler esküvője már a napokban meglesz, örülteként végigszaladt az utcán, hangosan kiáltott és zokogott, majd eljutott a Temes folyóig, ahol belevetette magát a jéghegy hullámokba. A parton álló néhány bátor embernek sikerült az asszonyt kimenteni, akit hordágyra fektettek, és hazaszállították. Pechler leendő feleségével éppen sétára indult, amikor találkozott cserbenhagyott menyasszonyával, akit hordágyon vittek. Midőn megtudta, hogy mi történt, zokogásba tört ki, letérdelt Loch Mária elé és megbánó szavakkal bocsánatot kért. Loch Mária állapota súlyos, Pechler pedig azóta minden idejét betegágya mellett tölti és alig várja, hogy felgyógyuljon és megesküdjék vele.

A numerus clausus

módosításáról szóló javaslat a magyar képviselőház előtt

Budapest, február 10.

A magyar képviselőházban befejezték a valorizációs javaslat vitáját és a képviselőház a javaslatot részleteiben is elfogadta. Utána Farkas Elemér előadó be-terjesztette a numerus clausus módosításáról szóló javaslatot. Foglalkozott azokkal a körülményekkel, amelyek a numerus clausus életbeléptetését szükségessé tették. Így gondolni kellett arra, hogy megakadályozzák a szellemi proletáriátus mesterséges tenyésztését, azonfelül pedig pedagógiai szempontok is szóltak a törvény megalkotása mellett.

Szólt azután azokról az okokról, amelyek a numerus clausus további fenntartását szükségessé teszik, valamint azokról az indokokról, amelyek miatt a törvény módosítása időszerűvé vált.

A módosítás célja az, hogy a törvény második szakaszából kizárjanak minden olyan momentumot, amely megbéníthatja a nemzeti egységet, felekezeti ellentéteket szít és alkalmas ad a kül-

földön terjesztett hírekre, hogy Magyarországon a kisebbségi jogokat a békeszerződésekkel ellentétes szellemben kezelik. A módosítás kategorizálást jelent, de csak az erköcsi magaviselet, a tanulmányi eredmények, az ország agrár jellegének kidomborítása elvén. Az előadó beszéde alatt a baloldal részéről többször közbekiáltottak:

— A numerus clausust teljesen el kell törölni!

A megindult vita során Hegyemegi Kiss Pál volt az első szónok, aki kijelentette, hogy a módosítási javaslat egyáltalán nem szolgálja a nemzet és a középosztály érdekeit és javát.

Határozati javaslatot nyújt be, amelyben követeli a numerus clausus teljes eltörlését. Kijelenti, hogy a javaslat külpolitikailag sem egyengeti a magyar jövő útját.

Tiltakozik az ellen, hogy a kormány külföldi parancsra meghunyászkodik. A helyes politika a negyvennyolcas vívmányok, így többek között a tansza-

badtság restaurálása. Az egyetemekre való felvételnél csak a tehetség jöhet tekintetbe. A magyar ifjúságot ne azal védjék meg, hogy más felekezet ellen bujtatják, ne zárjuk ki az egyetemekről, hanem tegyük lehetővé — mondotta — az elhelyezkedését. Javasolja, küldjenek ki huszonegytagú bizottságot az ifjúság elhelyezkedési lehetőségének tanulmányozására és felhívja a kormányt, hogy a bizottság jelentése alapján új javaslatot terjesszen a parlament elé. Az előterjesztett módosítási javaslatot nem fogadja el. A vitát ma folytatják.

Nem biznak

a hentesek az ígértben és megfelelőbbétek a makszimális árakat

Temesvár, február 10.

Megirtuk, hogy a temesvári hentesek és mészárosok már januárban kérték a várost, hogy a hús makszimális árát emelje fel. Mikor aztán az állandó választmány megállapította a februári makszimális árakat és a husárákat változatlanul hagyta, ezt a husiparosok nagy elégedetlenséggel fogadták és nyomban küldött-ségileg is mentek a városházára. Georgeruci Lucian dr. főpolgármester akkor kilátásba helyezte, hogy hamarosan két próbavágot végeztet és azok kalkulációja alapján esetleg revidálni fogják a husárákat.

A husiparosok azonban ettől az ígértől függetlenül — és annál is inkább, mert eddig a próbavágot még nem történt meg — felebbezték a februári makszimális árak ellen. Felebbezésüket terjedelmes memorandumban nyújtották be tegnap a városházán. A memorandumban kimutatást közölnek az állatok jelenlegi áráiról és rámutatnak arra, hogy ezekkel szemben a hatóságilag megállapított árakkal nem találják meg a számadásukat. Ezenkívül mellékeltek az aradi, lugosi és nagyváradai makszimális árakat, melyek mind magasabbak a temesváriaknál. A városházán átvették a memorandumot és azt a város véleményének kíséretében Bukarestbe küldik döntés végett az ipari és kereskedelmi miniszterhez.

Pici hulla

a liget száraz lombja alatt

Temesvár, febr. 10.

Tegnap délelőtt a belvárosi Eminescu-parkban a városi kertészeti több munkása azzal volt elfoglalva, hogy az ősz óta lehullott sok falombot összeszedje. Munka közben Carabás János napszámos a Diaconovici Loga állami liceummal szemben egy lombrakás alatt újságpapírba gondosan begöngyölt esomagra akadt. Mikor a esomagot felemelte, a többi munkás abbahagyta foglalatosságát és kíváncsian odarohant, hogy meglássa, mi is van a esomagban. Megborzadtak azonban, amikor az újságpapír eltávolításánál egy ujszüllött csecsemő hullája tárult eléjük. A leletről azonnal jelentést tettek a rendőrségnek, ahonnan Chemiezky Imre komiszárus és Weisz Feodor dr. tiszti főorvoshelyettes ment a helyszínére. A picit hulla még egészen friss volt, amiből arra lehet következtetni, hogy a gyermek csak egy-két nap előtt született és hogy embertelen anyja azonnal végzett vele. A csecsemő nyakán világosan látszott a fojtogatás nyoma. Az esetről jelentést tettek az ügyészségnek, melynek intézkedésére a hullát a belvárosi temető hullaházába szállították. Az élettelen anygalkát ma boncolják. A bentiális anya kézrekerítésére szigorú vizsgálat indult meg.

Eladó vi lamos motorok

1 drb	3 P.S. Ganz	gyártmány	1200	fordulat	II	fázisú	105	Volt
1	"	3 P.S. (Hinterscer)	1200	"	"	"	105	"
1	"	1.5 P.S. (Hinterscer)	1200	"	"	"	105	"
1	"	1.5 P.S. (Hinterscer)	2860	"	"	"	105	"
1	"	5 P.S. (Hinterscer Barth)	1200	"	III	"	380	" 50 periodus
1	"	Ford-autó-dinamo						

CSERMÁK & Comp. Elektrotechnikai vállalat
Temesvár, Gyárvaros, Andrásy-ut 2 361

Hirek

Automaták

Vagyunk most valahányan emberek élünk a világon. Munkánkat úgy végezzük, mint a gépek, pontosan, automatikusan és apatikusan. És mert sokan vagyunk automaták, hát haragszunk az automatákra. Ezt az akciómat nem én állítottam fel, hanem az a vasuti altiszt, aki a pályaudvaron az ott felállított automatákat kezeli. Eppen akkor interjúvoltam meg, amikor az egyik automatát kulccsal felnyitotta és a belsejébe nézett. Eszembe jutott a fiam, amikor négy éves korában minden kóchuszárt, papírmasélovat és egyéb játékszer, amit kapott, késsel, vagy más szerszámmal felboncolt, hogy megnézze a belsejét. A vasutas is belenézett az automatába és a fejét csóválta. Megkérdeztem, miért ingatja a fejét.

— A közönség haragszik az automatákra, — mondotta — nem veszi őket igénybe. Tessék idenézni, tegnap óta alig fogyott a cukorkákból, melyeket az automata a beléje dobott pénz ellenében kiad.

Borju-, marha- és disznó-

Tényleg a masineria belső rekeszei majdnem színültig voltak cukorkákkal. Hja, gondoltam magamban, az emberek élete olyan keserű, hogy kevés volna a világ minden cukra azt megédesíteni és így inkább nem is kezdik kicsivel. A vasutas pedig elmondta, hogy három automatát kell naponta kezelni. A három automatában a nagy józsefvárosi pályaudvaron, amelyen állandóan nyüzsgő az utas, naponta alig van két-háromszáz utas forgalom. Hónapok óta a legnagyobb forgalom naponta hétszáz lei volt. A forgalomból a kezelő egy százalékat kap. Sovány mellékkereset. Miközben beszélgetünk, látom, hogy egy negyedik automatánál, állandóan nagy a forgalom. Az a mérlegautomata, magyarázza a vasutas, az napjában három-négyezer lei forgalmat is csinál. Ennek kezelését azonban nem bízzák a vasuti altisztre. Ezt már a hivatalnok kezeli. Mert itt van forgalom. Az emberek egymás után szállnak föl reá, hogy megmérjék magukat. Ó, nem azért, hogy lássák, hogy mennyit híznak! Hanem azért, hogy konstatálják, hogy a mostoha gazdasági viszonyok ismét mennyivel soványították őket. Mert sorvadunk, fogyunk és végül, ha ráállunk, a mérlegautomatára, annak mutatója nem billen el a nullától.

En.

— Mihály király neveltetése. Bukarestből jelentik: A kormány a félhivatalos Viitorul utján megcáfolja a bukaresti lapoknak azt a híret, mintha Mihály király neveltetésének ellenőrzésére mini-steriumot állítanának fel.

— A konkordátum ratifikálása. Bukarestből jelentik: A Lupta jelentése szerint Titulescu külügyminiszter a konkordátumra vonatkozólag is fontos tárgyalásokat folytatott Romában. Valószínű, hogy a konkordátumot dekretum alakjában fogják ratifikálni a parlamenti vita elkerülése végett.

* Ha Temesvárra jön, kérje mindent az ingyenes tájékoztató (Conducatorul prin Timisoara).

— Gavanescul tábornok temesvári látogatása. Gavanescul tábornok, a nagyszabású hadtest parancsnoka, aki mint hadosztályparancsnok több évet Temesvárott töltött, március hó elején több napos tartózkodásra Temesvárra érkezik. A tábornok ez alkalommal meglátogatja ismerőseit és mindazokat a közintézményeket, amelyekhez szorosabb viszony fűzte. Gavanescul hadtestparancsnok tiszteletére a Zenebarátok Társasága, melynek diszelnőke, március hó ötödikén diszhangversenyt rendez, utána pedig a Társaság diszülést tart. A Tiszti és Polgári Kaszinó is nagy előkészületeket tesz első elnökének és megalapítójának méltó fogadtatására.

— Mehádián lesz a kisántánt konferenciája. Bukarestből jelentik: Illetékes helyen tévesnek jelentik ki a sajtónak azt az információját, hogy a kisántánt március közepén Bukarestben konferenciát tart. A legközelebbi konferencia időpontja még egyáltalában nincsen megállapítva, de az semmi esetre nem lesz márciusban, mert a külügyminiszterek ebben a hónapban amugy is találkoznak és megbeszélést tartanak. A kisántánt konferenciáját csak később fogják megtartani és pedig nem Bukarestben, hanem valószínűleg Mehádián.

— A berlini román követ búcsukihallgatásán. Berlinből táviratozzák: Nanu, Románia volt berlini követe, tegnap Hindenburg köztársasági elnöknek átnyújtotta visszahívó levelét és búcsukihallgatásán jelent meg az elnöknel.

* Nikkel tárgyak és finom acélárak, lakásdíszítési tárgyak leszállított áron kaphatók Scherter Ottó vaskereskedésében, Timisoara, Belváros.

husok állandóan kaphatók.

— Hayts igazgató nyugalomban. Hayts Árpád, a Resica-művek igazgatója, aki Temesvárott a kereskedelmi igazgatóságát vezette, két év előtt pedig Bukarestbe került, nyugalomba vonult. Hayts igazgató Budapestre költözött.

— D'Annunzio súlyosan megbetegedett. Rómából jelentik: Gardoneból érkezett híradás szerint Gabriele d'Annunzio néhány nap óta beteg és láza annyira emelkedett, hogy állapota válságossá vált.

* „The 2 Hardings“ világhírű akrobaták a Royal-kávéházban.

— Az új kölcsön feltétele. A párisi Journal Industrielle híradása szerint Titulescu kezdeményezésére a Franciaország és Románia közti függő pénzügyi kérdések elintézésére kiküldött bizottság a jövő héten megkezdte tárgyalásait. A lap szerint az új román kölcsön csak akkor kerülhet szóba, ha Románia minden, Franciaországgal szemben való adóssága ügyét véglegesen rendezték.

— Áthelyezett telekkönyvvezető. Bukarestből jelentik: Az igazságügyminiszter előterjesztésére a régens-tanács: Cristian Inocentiu facseli haramosztályú telekkönyvvezetőt hasonló minőségben a temesvári városi járásbíróhoz helyezte át.

— Előadás Resica-művekről. Kedden, február hó 14-én délután hat órakor a műgyetem nagytermében Orghidan Konstantin mérnök, a Resica-művek volt vezérigazgatója vetített képekkel illusztrált előadást tart a resicai gyárakról.

Biztosítva a stabilizációt. Bukarestből jelentik: A Nemzeti Bank most közzétett évi jelentésében hangsúlyozza, hogy a lei stabilizálása a jelenlegi árfolyamon biztosítva van. Továbbá elmondja a jelentés, hogy igazságos hitelpolitikát követ a Nemzeti Bank és rámutat arra, hogy akciójának eredményeképpen a bankkamatok már jelentékenyen alábbszálltak. A jelentés azzal a reménnyel zárul, hogy az ország nemzetgazdaságára az ideai esztendő jobb lesz és a nemzetgazdaság fejlődni fog.

— Görög Joákim volt szenátor meghalt. A romániai magyarságot nagy gyász érte. Görög Joákim gyergyószentmiklósi örmény szertartású katolikus kanonok, hatvanhat esztendőskorában meghalt. Görög Joákim a mult parlamenti ciklusban szenátor és törhetetlen harcosa volt a kisebbségi érdekeknek, aki különösen az iskolákért és egyházakért ekzsponálta magát. Sirja felé Románia minden magyarlakta vidékéről kegyeletes imaszáll.

— Előadás a Munkásotthonban. Taub Abrahám tanár e hó 10-én, pénteken este 7 órai kezdettel a Munkásotthon nagytermében „A szülők szerepe a nevelésben” című előadást tart. Szabad bemenet, vendégeket szívesen látnak.

Meleg virstli és főtt, füstölt husok

— Eljegyzések. Demuth Anna, Józseffelva és Dorntauer Ottó, Temesvár, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett). — Pongrácz István, Pongrácz Miklós egykori főszolgabíró és neje, született Verzár Mária fia, a régi temesvári társaság kedvelt tagja, aki néhány évvel ezelőtt repatriált Budapes're, eljegyezte Strebl Miklós dr. kiskunfélegyházi orvos és neje Tarján Ilona leányát, Ilonkát.

— Meg akar halni, mert nem volt állása. Albert-Abrahám István, huszonkilenc éves magántisztviselő, tegnap este a Három Rózsa szálloda előtt flóbertpisztolyból mellbe lötte magát, de csak jelentéktelen sérülést szenvedett. A petrilai illetőségű fiatalember hosszabb idő óta állás nélkül van és a nélkülözés adta kezébe a fegyvert. A mentők részcsítették az első segélyben.

HAZAÁRULÁS VADJA WOLFF EZREDES ELLEN. Bécsből jelentik: Egyes lapok írják, hogy Wolff ezredes, a eszárpart elnöke, idézést kapott a rendőrségtől azért, mert egy magyar lap tudósítója előtt a Magyarországgal való perszonalunió mellett nyilatkozott. Beavatottak lehetségesnek tartják, hogy emiatt az ezredes ellen hazaárulás miatt eljárást indítanak. Wolffnak több olyan kitételét is inkriminálják, melyekben Hainisch elnökről, Seipel kancellarról és a parlamentről szólnak.

— Halál a műtét után. Megirtuk, hogy Batliner Bazil nagyszámi kovácsmester Temesvárott egy rajta végzett műtét után meghalt. Batlinert nem az állami kórházban operálták és nem is ott halt meg.

Könyv készül a romániai kisebbségi állapotokról. Newyorkból jelentik: A vallási kisebbségek jogainak védelmére alakult bizottság, amely a mult évben több tagját Európába küldte, ülést tartott, hogy a Romániában tapasztaltakat megbeszéli. Howard John dr. brooklyn-lelkész, aki a jelentés megszövegezésével volt megbízva, kimondotta, hogy a jelentés könyvalakban fog megjelenni és háromszáz oldalas lesz. A könyv márciusban jelenik meg. A könyv az adatoknak valóságos tárháza lesz, szem előtt tartva a legszigorubb igazságot és tárgyilagosságot. A sok ezer példányban megjelenő könyvet megkapják az összes amerikai szervezetek és egyetemek, azonkívül megküldik azt az európai unitárius egyházaknak és egyetemeknek is. A jelentés kiterjed a romániai vallási állapotokra és taglalja a Románia által inaugurált kisebbségi politikát is.

— Vasutasok segélyegyesülete. Az államvasuti alkalmazottak temesvári temetkezési és segélyegyesülete február hó 12-én, vasárnap, délután két órakor a józsefvárosi Zöldpázsit-utca 2. szám alatt levő Stix-féle vendéglőben évi rendes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozata kilenc pontból áll, amelyek közül a legfontosabb az új vezetőségnek három esztendőre való megválasztása.

Husipar Belváros, Weisz-palota, a Lloydal szemben.

— Boszorkány híreben álló asszony borzalmas halála. Facsetről jelentik: Eddig még ismeretlen tettesek vérlázító kegyetlenséggel gyilkolták meg a község szélén levő viskójában Kovacsevics Perszida hetvenöt éves öregasszonyt. Kovacsevics Perszida boszorkány híreben állott és pénzért varázsszitalokat készített. A gyilkosoknak valószínűleg az öregasszony összespórolt pénzére fájt a foguk. Azonban nem elégedtek meg a pénzével, hanem elvitték minden ingóságát és még a testén levő inget is lehúzták róla. A falubeliek ketté hasított fejjel, meztelenül találtak rája. A csendőrség megindította a nyomozást.

— Tűz a Mehalában. Kovács Péter Mehalai cigány házában tegnap éjszaka tűz támadt. A gyújtó szikra valószínűleg a kéményből pattant ki. A házbeliek és a szomszédok a tüzet eloltották. A kár ezer lei.

1

nagy és egy kisebb

áruállvány

továbbá keményfa íróasztal, utazókoffer, telefon, 1 nagy létra és pult helyszűke miatt igen olcsón eladó

Megtekinthetők a „RAPID” szállítási vállalatnál Belváros, Jenőherceg-u. 18. Tel.: 3-71

REICHARD GYULA
műbutor-kárpitos
Timisoara III, Rez-ő-utca 13
TELEFON: 22-13
Speciális modrn bőrbutorok a legújabb kivitelben. (124)

BRATIANU ÉS POPOVICI MIHALY TALÁLKOZÁSA. Bukarestből jelentik: A Politica című lap értesítése szerint Bratianu Vintila miniszterelnök tegnap tanácskozást folytatott Popovici Mihály volt pénzügyminiszterrel. A lap szerint a megbeszélés tárgyát Popovici külföldi impressziója és a kormánybuktató akció képezte. A tanácskozás létrejötté annak köszönhető, hogy a kormány a legutóbbi nemzeti parasztpárti gyűlésekkel szemben megfelelő toleranciát tanúsított, de az sincsen kizárva, hogy egy a fontos politikai találkozás kezdete lesz újabb tárgyalásoknak a kormány és a nemzeti parasztpárt között.

— A mehalai önkéntes tüzoltóság. Mehala lakosságának népes küldöttsége járt tegnap a városházán és kérte, hogy az önkéntes tüzoltóság zavartalan működését a Mehalában ne korlátozzák, a polgárság áldozatkészségének ezt a szép intézményét ne bolygassák meg és főleg a mehalai önkéntes tüzoltóság felszerelését ne rendeljék alá a városi tüzoltóságnak. Zbeگان Sándor vezette a küldöttséget, aki meggyőző szavakban adta elő a kérelmet. A városi tüzoltóság hivatásos működése ellen kifogásuk nincsen, de ragaszkodnak az önkéntes tüzoltóság fentartásához is. Azt a választ kapták, hogy a kérdés a miniszterium előtt fekszik és a város olyan megoldást keres, amely a köz érdekének megfelel.

* **Lilian Rauschel** ekszentrikus, balett és spicctáncművész a Royal-kávéházban.

Mezőgazdasági kamara Oravicán. Bukarestből jelentik: Krassómege régi vágya megy teljesebbé, a földművelésügyi miniszter hozzájárult ahhoz, hogy Oravica székhellyel Krassómege részére külön mezőgazdasági kamarát létesítsenek. A miniszter az új kamara alakuló közgyűlését április hó tizenkettedikére tűzte ki, addig is ideiglenes bizottság vezeti az ügyeket. A bizottság tagjai Bernaz Péter, Cheta József, Micodin Péter, Draghicescu Emil és Káposztás József dr. megyei főállatorvos.

— Majdnem ingyen ebédel naponta a Palace-kávéházban, ahol ötven leiert változatos és izletes menüt kap. Az ebéd négy fogásból áll és a legjobb konyhára vall.

— Elitették a tóratekercs rejtegetőit. Kolozsvárról jelentik: Tegnap beszámoltunk arról a hadbíróági tárgyalásról, amelynek vádlottjai Muresan Jonel joghallgató, Mitrofanovici joghallgató, Suciú János nyomdász és Motu Adelina voltak, akiket és Nagyváradról lopott tóratekercs rejtegetésével vádoltak. A hadbíróság Motu Adelina-t felmentette, a többi vádlottat ellenben bűnösnek találta és ezért Muresan Jonét négy hónapi, Suciú két hónapi és Mitrofanovicit tizenöt napi fogházra ítélte. Elitették még Gidali kereskedőt is tizenöt napra, aki a tórat meg akarta vásárolni ahelyett, hogy az esetet a rendőrségnek bejelentette volna.

* **Inge, Welles, Anni Gulovedsi, Luci Dimitrescu,** a Royal-kávéházban.

— Tíz év után öl a háborus gránát. Milánóból jelentik: Ca stagnullo közelében egy municioraktár légberepült. A raktárban több munkás azon dolgozott, hogy a háboruból visszamaradt gránátokat ártalmatlanná tegye. Munka közben az egyik gránát véletlenül felrobbant és légbe vetette az egész épületet. A munkások közül hárman azonnal meghaltak, igen sokan súlyosan és könnyebben megsérültek. A katonai hatóság a robbanás okának kiderítésére vizsgálatot indított.

Nők a politikában

Temesvár, február 9.

A polgári és politikai jogaik elismertetéséért küzdő nők szövetségének küldöttsége jelent meg a napokban az igazságügyi államtitkárnál. A küldöttséget az ajtónálló bejelentette az államtitkárnak. A még fiatal politikus minden valószínűség szerint igazított egyet a nyakkendőjén, hátrasi-mította a haját, leereszkedő nyújas mosolyt varázsolt arcára, felállt az íróasztala mellől és a legelőzékenyebben fogadta a küldöttséget. A küldöttség szónoka az államtitkártól arra vonatkozólag kért felvilágosítást, vajjon a most egységesített magánjogi törvénytervezet mennyiben intézkedik a nők politikai és polgári jogait illetőleg.

Végtelenül sajnálom, hogy ennél a lelket és szívet gyönyörködtető küldöttségjárásnál nem lehettem jelen. Sajnos, a helyhezköttőség igen gyakran az embert sok mindenféle élvezettől fosztja meg. Így nem tudom, mit mondott az államtitár. Valószínű, ilyesfélét hangoztatott:

— Végtelenül jól esik, hogy a bűnyeket szegényes irodahelyiségemben üdvözölhetem. Igazán nagyon, de nagyon kedvesek, hogy meglátogattak. Sőt, mint politikus, ki kell hangsúlyoznom, hogy ez a látogatás meggyőzőtt arról, hogy a nők mindenképpen méltók arra, hogy jogokat kapjanak, mert törődnek sorsukkal. Érdemben azonban nem nyilatkozhatom és nem mondhatok semmit. Amint a hölgyek talán tudják, jómagam is csak végrehajtó szerv vagyok és a törvényjavaslat előkészítése nem az én munkám keretébe tartozott. Amennyire azonban értesültségem terjed, valószínűnek tartom, hogy a törvénytervezet előkészítő bizottság ezzel a kérdéssel is foglalkozni fog, vagy talán foglalkozott is...

Még néhány kedves szót mondott. A hölgyek távoztak. Az államtitkár utánuk néz és mormol valamit. Nem voltam ott, nem hallottam, hogy mit. Künn az igazságügyminiszterium előtt két autó állott. A hölgyek beszálltak.

— Legfelsőbb igazságügyi tanács — adja ki az években dus vezető a sofförnek a parancsot.

— Nagy összegű ékszerelt csalat ki. Bécsből jelentik: Bécsben letartóztatták Tovbini György román állampolgárt, a kötvényhamisításért Párisban elfogott két Tovbini öccsét. Tovbini György nemrég Bukarestben Weisz Hermann ékszerésztől nagymennyiségű ékszerelt csalat ki és azzal megszökött.

— Cigarettek hamisítottak. Bukarestből jelentik: A dohányjövédéki vezérigazgatóság nagyszabású cigarettahamisításnak jött a nyomára. Eddig még ismeretlen tettesek nagy mértékben hamisították a Bucuresti és Corp Diplomatic cigarettek. A hamisított cigarettek silány minőségű dohánnyal töltötték meg. A hamisítók sikeresen a hamisított cigarettek közvetlenül egyes bukaresti tőzsdéseknél is elhelyezni. A dohányjövédéki vezérigazgatóság megindította a nyomozást a hamisítók kézrekerítésére.

Ugyanaz a jelenet, ugyanaz a kép. Az ajtónálló. Az elnök szobája. Fogadja őket.

— Mi van jogainkkal...

— Hogyne, hogyne, az természetes. De ne méltóztassék rossz néven venni. Nem akarjuk kitenni magunkat a sajtó esetleges támadásának, nem áll módunkban a tervezetről részleteket közölni, de méltóztassanak egészen nyugodtak lenni. Oh... Hova gondol, nagyságos asszonyom? Nem, nem feledkezünk meg. A modern kor követelménye a női jog. Különb ez az egyéni nézetem is. De méltóztassék türelemmel lenni a parlamenti tárgyalásig. Jó lenne talán a honatyákat is informálni...

Ugyanaz a kép. Autóbaszállás. Parancsadás:

— Parlament...

A küldöttség tagjait biztos érzés tölti el, hogy ők a nők politikai és polgári jogainak egyenjogosításáért küzdő heroínak. A heroínak az autóban kedélyesen diskurálnak.

A parlament éppen vita után van. A képviselők a szünetben a büffében békülnek ki egymással. Bejelentik a többség elnökének a küldöttséget. Azonnal fogadja. Az egyik tanácskozó tőtemben. Ünnepeles arc. Reménykeltő bizakodások.

— Végtelenül örülök, mondja a pártelnök. Rajtunk nem mulik. Szükségünk van a párt erejének felrészítésére ilyen új politikai elemekre. De talán jó lenne, ha az ellenzékkel is tárgyalnának. A magam és pártom nevében egyenesen követelem, hogy az önök jogai elismertessenek.

A küldöttség nem tartja fontosnak az ellenzékét. Boldogan hazatérnek és reménykedve gondolnak arra, amikor ők is parlamenti tagok vagy legalább is szavazó honpolgárok lesznek.

Este a pártklubban egy csoport esendesen diskurál. Nem tudni miről. Azt hiszem nem volt politika. Az egyik öreg ur fejesoválva egyre csak azt ismétli:

— Csak ne lettek volna annyira — hogy is mondjam? — közel az én éveimhez...

Grósz Dezső.

— Gyilkol a szovjet főbiztos. Moszkvából jelentik: Nagy feltűnést keltett Brahimov volt krimi szovjetfőbiztos letartóztatása. A letartóztatás gyilkosság miatt történt.

— Felemelt tiszt nyugdíjak. Prágából jelentik: Hosszas parlamenti vita után felemelték háromszázötvenhat volt osztrák-magyar tiszt nyugdíját. A háromszázötvenhat tiszt között van Böhm Ermolli, Zedvitz gróf, Lobkovitz, Klepsroih tábornok és több ismert hadvezető.

— Leéget gyártelep. Budapestről jelentik: A Braun likörgyárnak az Üllői-ut és a Gyep utca sarkán levő telepén veszedelmes tűz pusztított. A tűz a palackraktárban támadt és az egész telepet pusztulással fenyegette. A tüzoltóság a szomszédos épületeket elárastotta vízzel és így sikerült a tűz tovább terjedését megakadályozni. Maga a palackraktár teljesen leégett.

DAUDET LEON VISSZAMEGY PÁRISBA. Párisból jelentik: Nagy feltűnést keltett annak idején Daudet Leon rojalista szerkesztőnek esete, akit fogházra ítélték és aki csak hosszabb ellentámas után vonult be a fogházba, onnan pedig hívei ügyes trükkkel kiszabadították. Daudet az utóbbi hetekben Belgiumban tartózkodott. Hír szerint Daudet február 13-án meg jelenik Párisban a rojalisták bankettjén, hogy alkalmat adjon a rendőrségnek a letartóztatásra.

A devizakereskedelem könnyítése. Bukarestből jelentik: A Banca Nationala visszavonta a két hét előtt kibocsátott és a devizaforgalmat korlátozó rendelkezését. A visszavonás után a bankok bárkinek eladhatnak tízezer lei erejéig előzetes engedélyezés nélkül devizákat és valutákat.

— Amerikában meggyilkolt magyar farmer. Newyorkból jelentik: A wellandi kerületben Németh István amerikai farmert meggyilkolták. Németh már hosszabb ideje volt Amerikában és tekintélyes vagyona tett szert. Farmja közelében ismeretlen tettesek tizenkét revolverövvel lelőtték. A gyilkosok Némethnek meghagyták óráját, pénzét és azért a hatóságok azt hiszik, hogy a gyilkosság bosszú műve.

* „2 Costas” akrobatikus táncospár utolérhetetlen szenzáció a Royal-kávéházban.

— Bosszúból felgyújtotta a templomot. Bosztonból jelentik: Egy tizenéves esztendősi fiú betört az egyik templomba és mert a perselyeket őrszen találta, bosszúból felgyújtotta a templom farészait. A templom teljesen leégett. A fiatal gyújtogatót elfogták.

— Sikasztó és csaló bankárook. Berlinből jelentik: A Potsdamerstrassen levő Friedländer-bankház tulajdonosa több százezer márka betét elsikkasztása után egy hét előtt nyomtalanul eltűnt. Egy másik berlini bank a vezetőnek csalárdsága miatt szintén megbukott. A rendőrség mindkét esetben erélyes nyomozást indított.

— Beretválás közben megőrült borbély. Marokkóból jelentik: Algirban egy benszülött borbélysegéd pillanatnyi elmezarvarban beretválás közben nagyot kurjantott és borotvájával elvágta vendége nyakát. Az éles penge a nyakcsigolyáig hatolt. A vendég azonnal meghalt. A borbélysegédet letartóztatták.

— A Lloyd Taverna igazgatósága a nagyszerű januári műsor után még fényesebb februári műsorról gondoskodott. A műsor slágere Armandola és Engiona a világhírű néger táncospár. Kiváló erők Ivette és Dani, akiknek ekszentrikus táncai ebüvölik a közönséget. Babi és Méri tánci fővárosi nívón állanak. Fölép még Papp Nusi is, valamint a kiegészítő műsor. Biztos, hogy a februári műsor is esténkint telt házakat vonz a Lloyd Tavernába. A műsor minden este színrekerül. Ma délután ötórrai tea teljes műsor keretében.

Ha szép akar lenni,

használjon KULKA-féle lilium-tejkrémet, lilium-tejszappant, liliumpu-deri, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emili városi gyógyszertárában, a „Fekete Sas-hoz”, 1. Szentgyörgy-ter.

Eminet-Rugescu

képkiallítása
a Cioabn-palotában
Egész nap nyitva ■■■ Belépődíj nincs

Művészet

Fehér rózsabál. Holnap nagy napja lesz Temesvár és a Bánság magyar-ságának. A Magyar Nőegylet ezen a napon rendezi a tavalyi Ibolya-bál után második bálját, amely idén a fehér rózsás jegyében fog lefolyni. A terem csupa fehér rózsával lesz díszítve, az összes vendégek pedig fehér rózsát fognak jelvényül viselni. Külön látványosság lesz a fehér rózsák sokaságában ékeskedő színpad, amelyen fehér rózsáknak öltözött leányok élőképekben szimbolizálják a jótékony-ságot, majd elmondják a J o r g n é D r a s k ó c z y Ilma költőnő által írt prologust. A prologus után B i n g e r t P i p i, az imert és tehetséges fiatal táncosnő rózsás Amornak öltözve rózsátáncot lejt. Az ünnepélyes megnyitás után két teremben kezdődik a tánc, az egyikben K á l l ó G é z a zenekara, a másikban pedig Temesvár legkiválóbb jazzbandja szolgáltatja a zenét. A bálra jegyeket, valamint az ifjuság számára külön ötven lejes táncos jegyeket már most lehet előre váltani az egyesületnek az Elite-kávéház fölött a Józsefvárosi Polgári Körben levő helyiségében. Ugyanott reklamálják meg ma és holnap délután öt és hét óra között meghívott mindazok, akik tévedésből ilyet nem kaptak. Fehér rózsás parfümöt a bálra a közönségnek kitűnő minőségben Anfalóc z y Gusztávnak a püspöki palotában levő parfümeriája ajánl.

Profi és amatőr. A T. A. C. álarcsobálja is programjába vette a napi sport égető kérdéseit és a bemutatandó táncprodukciókat két részre osztotta be — az amatőr táncművészek és a hivatásos táncmutatók előadására. A nemes versengés nagy bál közönség jelenlétében fog lefolyni, farsang utolsó szombatján február 18-án a Tiszti Kaszinó művésziesen feldíszített termeiben.

Sport

Románia a Dawis-kupa küzdelemben. Megírtuk, hogy a Dawis-kupáért folyó világgüzdelemben Románia is részt vesz. Tegnap ejtették meg a selejtező mérkőzésekre vonatkozó sorsolásokat. A sorsolás során Románia Belgium versenyzőivel kerül szembe. A versenyszabályok értelmében Romániát érte az a kellemes helyzet, hogy a teniszmérkőzések lebonyolítására pályát választhasson. Természetes, hogy Románia Bukarestben óhajtja lebonyolítani az előküzdelmet és azt már be is jelentette az országos sportszövetség. A mérkőzéseket május elseje előtt kell lejátszani. Így azok valószínűleg április hó második felében Bukarestben kerülnek eldöntésre. Az érdekes teniszmérkőzések iránt nagy az érdeklődés és a bukaresti pálya lehetővé teszi, hogy Erdély és a bánság legjobb játékosai szintén szerepelhessenek, amit eddig a drága külföldi ut költségei akadályoztak meg.

A magyar vízpoló csapat mérkőzései. A magyar vízpoló válogatott csapat — mint Budapestről jelentik — az amszterdami olimpiász előtt még néhány válogatott mérkőzést bonyolít le. Junius hó tizenhetedikén a belgákkal, julius hó harmadikán a németekkel, julius hó nyolcadikán az osztrákokkal, julius hó tizennegyedikén a franciákkal Budapestben, julius hó tizenötödikén pedig a csehekkel Kassán méri össze erejét és azután Amszterdamba indul.

Egy szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakás az Erzsébetvárosban március 1-re kiadó.

Bővebben Dr. Brebera Vencel ügyvéd-nél I. Jenőherceg-utca 8. 355

Irodalom

A városi könyvtár magyar szakkönyvekben való hiányát akarja pótolni a temesvári Lloydtársulat

Temesvár, február 9.

Egyik cikkünkben néhány nap előtt rámutattunk arra, hogy a városi könyvtárban, dacára annak, hogy olvasóinak abszolút többsége a magyar könyvek iránt érdeklődik, elenyésző esekély mennyiségben szereznek csak be évente új magyar könyveket. A magyar nyelven megjelenő tudományos könyvek beszerzését pedig éppenséggel elhanyagolja a városi könyvtár. Pedig e tekintetben követhetné a kolozsvári egyetemi könyvtár példáját, amely az új román nyelvű könyveken kívül megvásárolja az ujonnan megjelent magyar könyveket is és különösen a tudományos könyvekre fektet nagy súlyt.

Temesvárott úgy állunk, hogy orvosok, mérnökök, ügyvédek, tanárok és más értelmiségi pályákon működő egyének már évek óta hiányát érzik az új tudományos szakkönyveknek. Ezek a könyvek ugyanis olyan drágák, hogy azokat magánember nem szerezheti be és éppen ezen a téren hivatott egy nyilvános könyvtár a köz szolgálatába állani. A temesvári Lloyd-társulat, amely gazdasági életünknek egyik igen fontos szervezete,

a múlt esztendőben felismerte azt a hátrányt, amely abból származik, hogy komoly szakkönyvek nem állnak az érdeklődők részére, ezért körülbelül huszezer lei értékben szerzett be a kereskedelem, az ipar és pénzügy körébe vágó szakkönyvet. Ugyanakkor azonban foglalkoztak azzal a tervvel is, hogy egyéb tudományos szakkönyveket is beszerzzenek. Kun Richárd igazgató felszólítására L é g r á d y István erre vonatkozólag tervezetet is dolgozott ki. A Lloyd-társulat választmánya akkor a társulati könyvtárnak tudományos munkákkal való kiegészítésére százezer leit szavazott meg. Ezt a pénzt azonban mindaddig nem használták fel.

Miként értesülünk, ennek a szakkönyvtárnak létrejötte iránt most újból érdeklődés mutatkozik a Lloyd-társulat tagjai körében és azzal az eszmével foglalkoznak, hogy a tervnek megnyerik Tóti s Rezső belga konzult, a Lloyd-társulat elnökét is.

A terv megvalósítását mindenestre sürgeti az a körülmény, — amelyről már szóltunk — hogy a városi könyvtárban új magyar nyelven megjelent tudományos műveket egyáltalán nem szereznek be.

Izlés, modor, divat. V á m s z e r Géza székelyudvarhelyi rajztanár ezzel a címmel szótörténet oldal terjedelmű könyvet ad ki, amelyben a mai társadalmi kérdéseket művészeti szempontból tárgyalja. A könyv érdekes olvasmányának ígérkezik minden társadalmi osztály és az ifjuság számára is. Összesen hat részből fog állni és bőséges tartalmából a következő fejezet-címeket emeljük ki. A ház és a lakás, A gyermekszoba, A könyv, Az iskola, A játékszer, A templom, Az utca esztétikája, A reklám és a plakát, A szín-

ház, A muzeum, A jó modor, A külső megjelenés, Az asztalterítés, Az ijencségek, A tánc, A rövid haj és a rövid szoknya, A férfi és nő utcán és otthon. A könyv ára hatvan lei lesz. A nyomtatvány, amelyen a szerző könyvét előre bejelenti, igen izléses, c-inos, amivel előre is jelezni kívánja azt, hogy a könyv címéhez méltóan szintén szép klálitású lesz. Az érdekesnek ígérkező könyv Vámszer Géza rajztanár, Odorheiu, Strada Regina Elisabeta 10. szám címen rende hető meg.

A
LIPCSEI
MINTAVÁSÁR

a világ legkedvezőbb bevásárlási forrása és Európa legnagyobb áramintavására. Ezerhatszáznál több árucsoport. Huszonegy ország tízezer cége a legjobbat és legtekintetesebbet állítja ki.

Mintavásár 1928 márc. 4—10-ig

Technikai és építési vásár márc. 4—14-ig.
Textilvásár márc. 4—7-ig.
Cipő- és bőrvásár márc. 4—7-ig.

Felvilágosítást nyújt:
**Leipzigier Messeamt, Leipzig és
Angerbauer Jenő tb. megbízott**
Temesvár, I. Str. Gen. Praporgescu 3. ; Tel.: 70

Közgazdaság

Iparengedély nélkül dolgozik több vidéki kereskedő

Temesvár, február 10.

Az utóbbi időben a temesvári iparosság egyes ágaiban mindinkább hangosabb lett a panasz, hogy Temesvártól nyugati és északnyugati részeiben elvesztik eddigi piacukat. Ez különösen a fémszakmában volt érezhető. Ezen a vidéken a gádák ugy a községekben, mint pedig szőlőkben, sőt szántóföldjeiken előszeretettel alkalmazzák a drótkeréseket és ebből a cikkből a temesvári kisipar igen nagy mennyiségeket szállított ki ezekbe a községekbe. A erre vonatkozó megrendelések most teljesen elmaradtak. Az érdekeltek iparosok kérésére P e t e u György ipartestületi titkár bejárta ezt a vidéket, hogy a helyszínen vizsgálja meg, mi az oka annak, hogy a temesvári drótkerítést gyártó ipar ezt a piacot elvesztette. A szemlét megadta a magyarázatot. A vidéken számos vaske reskedő van, aki minden iparigazolvány nélkül maga foglalkozik drótkerítések készítésével. Temesvárról szerzik be a szükséges sodronyt és otthon kézi géppel inasait által gyártják a drótfonatokat. Az ipartestület most ezek ellen ipari kihágás miatt eljárást indít. Többek között Perjámoson I e h m a n n Károly és K e l e s ó János, Nagyszentmiklóson pedig a W e b e r és Jakab, U n g e r m a n n, A n d r e s z, H a u s I r i t z Lajos, továbbá a D i v ó és Társa vaskereskedő cégek ellen indult ilyen címen az eljárás.

A kiviteli illetékek eltörlése Bukarestből jelentik: A mezőgazdasági kamarák országos kongresszusán Connert Fritz képviselő hosszasan foglalkozott az erdélyi és bánsági gazdasági helyzettel, az állattenyésztők válságával és a gabonakivitel nehézségeivel. Kérte, hasonnoda a kongresszus, hogy a kormány ne csak az állatok után fizetendő kiviteli illetékeket szüntesse meg, hanem a gazdasági termelés fokozása és a külkereskedelmi mérleg javítása érdekében töröljenek el mindennemű kiviteli illetéket. A képviselő indítványát a kongresszus egyhangulag magáévá tette.

A Banca Nationala új helyettes-kormányzója. Bukarestből jelentik: A Cannesben elhunyt Capitanovic, a Nemzeti Bank helyettes-kormányzója helyét valószínűleg Lapedatu egyetemi tanárral, az Averescu-kormány volt pénzügyminiszterével, töltik be. Lapedatu erdélyi ember és nagy érdeme van abban, hogy Románia megkezdte Németországgal a pénzügyi tárgyalásokat. Lapedatu jelenleg is Berlinben tartózkodik.

Nyílttér

(E rovatban közöltektért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.)

Figyelmeztetés!

Esetleges félreértések elkerülése végett igen tisztelt tagjaink és meghívott vendégeink szíves tudomására hozzuk, hogy az „Ujságírók Klubja”-nak termei a Dom-tér és Hunyadi-utca sarkán levő épület I. emeletén vannak és a hangversennyel egybekötött ünnepélyes megnyitás ma, (péntek) este 9 órakor lesz.

Az elnökség.

Figyelmeztetés!

Tévedések elkerülése végett a „Fészek” Irók, Művészek és Ujságírók Klubjának vezetősége ezennel tudatja, hogy a Klub helyiségei kizárólag a Weisz-palotában, I. em. fognak megnyílni. Bejárás a színházzal szemben. A megnyitás napjának dátuma a legközelebbi napokban közzé lesz téve.

A „Fészek” elnöki tanácsa.

pró hirdetések

Egy szó ára három lei, vasg betűvel öt lei. Legkisebb próhirdetés harminc lei, láskeresőknek tíz szóig huszár lei.

Előfizetőink abban a kedvezményben részesülnek, hogy az első előfizetési nyugta felmutatása ellenében havonként egyszer díjmentesen közzétehetőnek egy tíz szóig terjedő próhirdetést.

A hirdetési díj mindenegyes esetben előre fizetendő.

Házasság

Érjhez adnám 25 éves izr. hugomat 10-15 ezer lei havi jövedelmű kereskedőhöz vagy iparoshoz. Leveleket a kiadóba kérek „Hozomány 200 ezer lei” jeligére. (2006)

Levelezés

Rentabilis, „Levelezés” leveleiket a kiadóban átvethetik.

Alkalmazás

Idéki nagyobb háziarítás szobaleányt és szakácsnőt keres március 1-ei belpésre. Csakis hosszú bizonyítványokkal rendelkezők jelentkezzenek. Cim megtudható a kiadóban.

Eljesen önálló francia- és angol szabásznő elhelyezést nyer előkelő nívóidvatszalomban. Tanuló leányok felvételt. Cim a kiadóban. (364)

Allást keres

Román, német, magyar nyelvet tökéletesen bírógp- és gyorsíró március elsejére állást keres. Cimeket a kiadóba „Gepiró” jeligére kérek.

Házvezetőnőnek ajánlok 38 éves özvegy urat, ki gazdálkodik szőz is ért. Cim: Temesvár, IV, Bem-utca 24 Juhász. (370)

Önálló számlázó, gépíró, könyveléshez ért, — bérhol állást keres. Ajánlatokat „Pontos” jeligére kérek. (367)

Lakás

Modern 3 szobás lakást a Belvárosban május 1-ére keresek. Cimeket a kiadóba bérösszeg megjelölésével „Május 1” jeligére kérek. (110)

Modern, 2-3 szobás, kertes lakást bármely városrészben május elsejére keresek. Cimeket bérösszeg megjelöléssel a kiadóba „Csendes lakó” jeligére kérek. (110/a)

Belvárosban egy nagyobb lakást keresek május elsejére bérbe. Cimeket „Tiszta lakó” jeligére a kiadóba kérek. (110/b)

Adás-vétel

Olcsó házhelyek eladó. Érdeklődni IV., Fröbl-utca 15, ajtó 8 (366)

Jó állapotban levő használt női tülköt eladó. Erdő-utca 10/l. (362)

Motorkerék pár

Javítások, bármely gyártmány, jótállás mellett

Katzkynál

Mercy-utca 10.

Fehér emailrozott konyhabrendezések jutányos áron eladó. Elvállalok minden a szakmába vágó munkát, javításokat soronkívül pontosan végzek. Márton József, asztalos, IV., Eötvös-u. 4. (179)

Hercegnő és cigány szerelme

5

Klára és Nelly, akik a hanyagjárásu nyegle fiatalembereket utánozva léptek az emelvényhez, tejpuncsot rendeltek. Mikor megkapták, egy kicsiny asztalka mellett telepedtek le.

Szüresölték a tejpuncsot és közben füleltek, hogy miket beszélnek a szomszédos asztaloknál.

Hallották, amint egy fiatal nő, aki egy fiatalemberrel nem messze tőlük ült, így szólt udvarlójához:

— Azt akarom, hogy menjünk innen az Atlantic-bárba.

— Miért akarsz éppen odamenni? — kérdezte morcosan a fiatalember.

— Azért, mert hallottam, hogy ott cigányok muzsikálnak és hogy a cigányprimás nemesak kitűnően hegedül, hanem gyönyörű szál ember is.

— Persze, téged inkább a szép cigányprimás érdekel, mint a muzsikája.

Az idegen nő és lovagja eltávoztak. — Hallottad? — sugta Klára Nellynek. — az Atlantic-bárban cigányok muzsikálnak, akiknek cigányprimásuk van.

— Tudod mit? — felelte Klára — menjünk el mi is oda, nézzük meg azt a cigányprimást.

— Te mi az, hogy cigányprimás?

— Az unokabátyám már beszélt nekem cigányzenéről és cigányprimásról, hát azért tudok is a kérdésre válaszolni. A cigányprimás egy-egy cigányzenekarnak a karmestere. Azaz, hogy valamivel több, mert nemesak dirigál, hanem maga is muzsikál. Ha jól muzsikál a cigányprimás, akkor nagyszerűen tudja vezetni a bandát is. És sokszor maga muzsikál, a banda olyankor csak halkán kíséri.

A fiatalembernek öltözött két leány erre fizetett és nemsokára ismét kint volt az utcán.

Magukhoz intettek egy autót és Klára kiadta a parancsot:

— Az Atlantic-bárba!

A bárhelyiség kapujában nagy színes plakát volt. A kép egy frakkba öltözött fekete képű cigányt ábrázolt, aki hegedült.

— Ez volna a híres cigányprimás, — szölt Klára halkán Nellyhez — no, mondhatom, nekem nem nagyon tetszik. Szinte bánom, hogy idejöttünk. De ha már egyszer itt vagyunk, hát akkor menjünk is be.

Klára két jegyét váltott a pénztárnál az első sorba. Egy livrés inas elvezette őket a helyeikre.

Mikor leültek, azonnal az előttük emelkedő színpadra néztek. Ott látták maguk előtt a cigányzenekart.

Azonban a cigányok nem muzsikáltak. A színpadon éppen egy zsonglőr mutogatta magát. Késeket és nagy golyókat dobált a levegőbe és azokat ügyesen elkapdosta és újból feldobta.

Mikor a zsonglőr végzett és távozott, egy táncosnő lépett a színpadra. Ruha alig volt rajta. Zongorakiséret mellett frivol táncokat lejtett és még frivolabb dalokat énekelt hozzá.

A két fiatal leányt nem érdekelte sem a zsonglőr, sem a táncosnő. Minden figyelmüket a cigányoknak szentelték és azokat nézték, noha azok mozdulatlanul ültek hangszereik mellett.

Házhelyek havi 400 leies részletfizetésre kaphatók. Erzsebetváros, Josika-utca 4, jobbra. Délután 2—3 óra között. (288)

— Nézd csak, — sugta Nelly — micsoda barna arcok, micsoda fekete szemek! A hajuk milyen göndör és sötét. Egészen olyanok, amint cigányokat képeken ábrázolva láttam.

— Magam nem vagyok valami nagyon elragadtatva tőlük, — sugta vissza Klára.

Mikor a táncosnő befejezte táncát, a teremben egyszerre feszült csend lett. A cigányok előkészítették hangszereiket. A hegedűsök vegezték azt a rendes cincogást, ami a hegedű hangpróbálását jellemzi. Klárának feltűnt, hogy az egyik cigány valami asztalszerű hurosszerszám elé ült.

— Micsoda asztal az? — kérdezte Klára.

— Bizony azt nem tudom, — válaszolta Nelly.

Egy idősebb ur azonban, aki mellettük ült és a kérdést hallotta, készséggel adta meg a felvilágosítást:

— Az a cimbalom, a magyar cigányoknak egy híres hangszere, majd meglátják mindjárt, hogy ezen a hangszerezen milyen remekül lehet játszani.

A következő pillanatban a teremben valóságos tapsorkán zúgott fel. Az ágyuszerű tapsolásra Klára össze-rezgett, majd a színpadra nézett, ahol abban a pillanatban jelent meg a cigányprimás, akinek a tapsolás szólt.

A cigányprimás karesu fiatalember volt. Arca érdekes, a szeme égő, a haja pedig olyan fekete, hogy szinte az acélkébe játszott át.

Felső ajkán kicsike bajusz kacérkodott. Az arca valamivel világosabb színű volt, mint a többi cigányé. Az egész cigányprimás különben egy rendes kultúremler benyomását tette. Ezt a kulturáltságot bizonyára a különböző világvárosokban sajátította el, melyekben a plakát szerint már járt és játszott.

Az élő cigányprimás egészen más benyomást tett Klárára, mint az a kép, melyet a kapunál a plakáton láttott. Jóformán le se vette szemét a cigányprimásról, miközben halkán odasugta barátnőjének:

— Te, Nelly, ez gyönyörű ember! Szébb férfit még nem láttam életemben!

Mikor a cigányprimás elhelyezkedett a színpadon, a taps elhallgatott, hogy utána még hangosabb üdvözlésgáz zúgjon fel.

— Éljen Rigó! Éljen Rigó! Éljen Rigó!

Ezt a kiáltást zúgta percek ke-rezstül a teremben az egész közönség. Mikor aztán hosszú percek után a publikum lecsendesedett, Rigó a színpad szélére lépett, a banda elé, állá-hoz támasztotta hegedűjét, ráfektette a hurokra a vonót és muzsikálni kezdett.

A hegedű megszólalt. Ugy csicseregett, mint valami madár. Mintha a pacsirta mámoros hangja csengett volna. Vagy mintha a fülemüle dalolt volna. Majd utána úgy zúgott a hegedű, mintha a messzi magyar pusz-tából zúgó szél érkezett volna. Érezni lehetett, hogy ebben a hegedűjátékban benne volt a szenvedélynek, a szerelemnek, az örömmek, a fájdalomnak és a bánatnak minden skálája.

(Folyt. köv.)

Különféle

Gépszijakat a helyszínen is szak-szerűen javít Elki szij- és osto-rkészítő (a Sörgyárral szemben). (186)

Téli vasuti menetrend.

(Érvényes október 15-től.)

Indulás a józsefvárosi pályaudvarról:

Bukarest felé személyv. éjjel	12.—
Arad felé személyvonat reggel	4.35
Radna felé vegyesvonat reggel	5.24
Báziás felé személyvonat reggel	5.55
Zsombolya felé vegyesvonat reggel	6.20
Arad felé személyvonat reggel	6.25
Resica felé személyvonat reggel	6.80
Perjámos-Valkány vegyesvonat reggel	6.45
Bukarest felé gyorsvonat reggel	7.50
Arad-Nagyvárad felé sz. v. d. e.	8.05
Gyér felé vegyesvonat délelőlt.	8.20
Nagyszentmiklós-Csanád sz. v. délelőlt	8.35
Buziás felé vegyesvonat reggel	7.47
Bukarest felé személyvonat d. e.	9.40
Jugoszlávia-Keresztes délelőlt	9.50
Zsombolya-Szeged felé sz. v. d. e.	11.10
Zsombolya felé szimplon délután	12.15
Arad felé gyorsvonat délután	12.17
Resica felé gyorsvonat délután	12.20
Arad felé személyvonat délután	1.55
Zsombolya felé vegyesvonat d. u.	2.—
Radna felé vegyesvonat délután	2.13
Perjámos felé vegyesvonat d. u.	2.30
Valkány felé vegyesvonat d. u.	2.30
Karánsebes felé személyvonat d. u.	2.40
Nagyszentmiklós felé személyvonat délután	3.45
Csanád felé személyvonat d. u.	3.45
Resica felé személyvonat délután	3.50
Báziás felé személyvonat d. u.	5.02
Bukarest felé személyvonat d. u.	5.10
Keresztes-Jugoszlávia felé v. v. délután	5.20
Gyér felé vegyesvonat délután	5.30
Bukarest fele szimplon délután	6.43
Arad felé személyvonat délután	7.50
Zsombolya felé vegyesvonat d. u.	7.55
Bukarest felé gyorsv. d. u.	9.50
Zsombolya felé gyorsvonat éjjel	10.57
Arad felé gyorsvonat éjjel	11.16

Érkezés a józsefvárosi pályaudvarra:

Aradról személyvonat éjjel	2.35
Bukarestből személyvonat reggel	5.40
Zsombolyáról vegyesvonat reggel	6.15
Gyérrel vegyesvonat reggel	6.28
Nagyszentmiklósról személyv. reg.	6.59
Csanádról személyvonat reggel	6.59
Resicáról személyvonat reggel	6.51
Keresztes-Jugoszlávia vegyesv. reggel	7.—
Zsombolyáról gyorsvonat reggel	7.19
Buziásról személyvonat reggel	7.40
Aradról gyorsvonat reggel	7.35
Báziásról személyvonat reggel	7.57
Radnáról vegyesvonat reggel	7.33
Karánsebesről személyv. reggel	7.43
Perjámos-Valkány vegyesv. reg.	7.43
Aradról személyvonat reggel	9.05
Bukarestből gyorsvonat reggel	8.05
Zsombolyáról vegyesvonat reggel	9.16
Bukarestből személyvonat reggel	10.41
Bukarestből szimplon reggel	11.33
Arad-Máriaradnáról sz. v. d. u.	12.03
Buziásról személyvonat délután	1.36
Gyérrel vegyesvonat délután	1.36
Keresztes-Jugoszlávia vegyesv. délután	4.12
Aradról személyvonat délután	4.34
Zsombolyáról vegyesvonat d. u.	4.43
Báziásról személyvonat délután	5.25
Resicáról gyorsvonat délután	6.—
Radnáról vegyesvonat délután	6.36
Aradról gyorsvonat délután	6.19
Zsombolyáról szimplon délután	6.23
Nagyszentmiklósról sz. v. d. u.	6.33
Csanádról személyvonat délután	6.33
Resicáról személyvonat délután	7.36
Bukarestből személyvonat d. u.	7.53
Buziásról vegyesvonat délután	7.43
Perjámos-Valkány vegyesv. d. u.	7.43
Aradról személyvonat este	10.—
Bukarestből gyorsvonat este	10.33
Zsombolya-Szeged sz. v. este	11.43

Déli Hírlap

1928 FEBRUAR 11

LEGUJABB

IV. ÉVF. 33. SZÁM

Titkos gyülekezés miatt letartóztattak tegnap éjszaka tizennégy anabaptistát, akikről kommunista összeesküvést sejtettek a kolozsvári lapok

Kolozsvár, február 10.

Tegnap reggel a kolozsvári lapok szenzációs hírt közöltek egy nagyarányú kommunista összeesküvés leleplezéséről. A reggeli lapok híradása szerint a kolozsvári rendőrség tegnapra virradó éjszaka leplezte le a kommunistákat az egyik kolozsvári házban. Az újságok nyomán ez a hír a déli órákig tartotta magát. A városban ezalatt ugyanis azt beszélték az emberek, hogy

a sziguranca és a rendőrprefektúra harminc csendőrrel házkutatást tartott előző éjszaka a Szondy-utca 17. szám alatt levő házban, ahol a titkos kommunista összeesküvést leleplezték.

Az összeesküvés feje a hírek szerint Walzer Pál németországi kommunista volt, aki Wohlinger nevű ausztriai kommunistával együtt az amerikai kommunista szervezetek pénzén kovácsolta volna a kolozsvári összeesküvést. Ezen legújabb erdélyi kommunista szervezkedésnek a feje pedig Magyarosi Márton beszercei vasmunkás és Faluvégi Dénes, az egyik kolozsvári hetilap szerkesztője volt. A rendőrség mintegy husz egyént talált a Szondy-utca 17. szám alatt levő házban, ahol az egyik lakásban éppen gyűlést tartottak.

Az összeesküvés fejeit nem sikerült elfogni, de kézrekerítésük érdekében a legerélyesebb intézkedéseket foganatosították. Az előállított egyének kihallgatása egészen a reggeli órákig tartott.

Igy szólt a kolozsvári reggeli lapok híradása. Ezzel szemben a való tényállás egészen más természetű eseményt világított meg. Tudósítónk ugyanis felkereste Bianu sziguranca vezérfelügyelőt és Mihali kolozsvári rendőrprefektust, akik kijelentették, hogy az említett éjszaka folyamán a Szondy-utca 17. szám alatt levő házban valóban történtek letartóztatások, azonban ezek nem kommunista összeesküvéssel állanak összeköttetésben.

Anabaptista hívőket találtak az említett házban, akik el-

len nem kommunista propaganda miatt, hanem azért indítottak hivatalos eljárást, mert engedély nélkül gyűlést tartottak.

A kolozsvári állambiztonsági hivatal és a rendőrség képviselői együttesen jelentek meg a gyűlés színhelyén és

az ott levő anabaptista delegátusok közül tizennégyet letartóztattak. Közöttük van Faluvégi Dénes kolozsvári újságíró is, aki az anabaptisták kolozsvári gyülekezetének vezére és Szilágyi József nevű társa. Az anabaptista hívők ellen most tiltott gyülekezés miatt folyik az eljárás.

Lelőtt parasztok

ügyében rendkívül izgalmas lefolyású
ülést tartott tegnap a kamara

Bukarest, február 10.

A Dreptatea legújabb híradása szerint a parasztpárt két agitátorát a Valceamegyei Ostranca községben agyonlőtték. Egyikük a kórházba való szállítás közben halt meg. Az említett lap azt állítja, hogy a két nemzeti parasztpárti kortest a csendőrök lőtték le az ellenzék egyik népgyűlésén. A lapjelentés nyomán a kormány távirati felvilágosítást kért Valcea megye prefektusától és a beérkezett hivatalos jelentés szerint az eset következőképpen játszódott le:

A csendőrség hivatalos szolgálatának

teljesítése közben le akart tartóztatni két földművest, akik azonban nem engedelmeskedtek, hanem megtámadták és bántalmazták a csendőröket. Ezek a törvényes felszólítás után kénytelenek voltak fegyverüket használni.

A kiküldött igazságügyi közegek is megállapították, hogy a véres esemény a fentieknek megfelelően játszódott le és ahhoz a politikának semmi köze nem volt.

Ez az incidens foglalkoztatta a kamara tegnapi ülését is, amely felette izgalmas hangulatban folyt le. Mirto

parasztpárti az ülés elején jelentette, hogy néhány parasztnak a csendőrség által történt lelövetése ügyében akar felszólalni, de a belügyminiszter ugylátszik szándékosan maradt távol. Franasovici államtitkár emelkedett ezután szólásra, amire nagy zaj tört ki. A képviselők elhagyták a padokat és a terem közepére tódultak. Az elnök erre felfüggesztette az ülést, amelynek újból való megnyitása után Ducea belügyminiszter már jelen volt. Kijelentette, hogy egész politikai karrierje alatt mindenkor hajlandó volt válaszolni a hozzá intézett kérdésekre.

Nem érti azonban, hogy miért akadályozzák meg brutálisan az ő munkatársát abban, hogy helyette feleljen.

Előadta ezután, hogy a Valceamegyei nemzeti parasztpárti szervezet elnöke nyilvánosságra hozott távirata azzal vádolja meg a megye prefektusát, hogy annak intézkedései folytán az ostrancai csendőrség agyonlőtt egy parasztot. Az ügyesség megállapította, hogy nincsen szó politikai büntettről. Miután így áll a helyzet, semmi helye nincsen annak, hogy ezt az ügyet a parlament előtt vitassák meg. Mirtó újabb felszólalása után Maniu Gyula vádolja Ducát, hogy gunyt üz az ellenzékkel. Ducea végül megállapítja, hogy a forradalmi platform és a külföldi kampány meghiusulása után az ellenzék most mint gyilkosokat akarja a kormányt beállítani. Ez a platform nem fog sikerülni. A belügyminiszter beszéde után nagy zaj támadt, a többség pedig felállva tapsolt Ducának. Az izgalmas ülés ezzel véget ért.

ÖT MILLIÓ EMBER UJ HAZÁT KERESSETT. Berlinből jelentik: Megbízható statisztikai adatok szerint az elmúlt hét esztendő alatt Európából öt millió ember vándorolt ki.

A NÉMET-OROSZ KERESKEDELMI KAPCSOLAT. Londonból jelentik: Rudsutak orosz vasutügyi népbiztos és Seimann, a szovjet állami bank igazgatója vezetésével orosz kereskedelmi delegáció érkezett Berlinbe. Ez a tény az angol sajtóban óriási feltűnést keltett. A berlini lapok egyidejűleg a német-orosz kereskedelmi kapcsolat erős kifejtéséről írnak.

ELÁRVEREZTEK MÁRIA ANTONIA DIADÉMJÁT. Londonból jelentik: Tegnap nyilvános árverésen eladták egy mügyűjtő gyűjteményét. Az eladott holmik között volt a kivéztet Mária Antonia francia királynő rubinokkal és gyémántokkal kirakott nyakszalagja és diadéme is. A két darabot kétezernévszáz angol fontért adták el.

Tőzsdei árfolyamok

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai.)

Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénznemben, a második áruban a harmadik bankjegyet középkurzuson.

Zürichben a lei 3'18'5 Párisban 15'65

Temesvári magánárfolyamok 1928 február 10-én reggel:

Angol font: 795'50-795-795, dollár: 163'25-163'50-162'75, dinár: 2'89 külföldi, 2'83 belföldi, 2'83 effect, hollandi forint: 66-66'10-66, francia frank: 6'44-6'45-6'50, olasz lira: 8'62-8'64-8'70, cseh korona: 4'84-4'85-4'73, német márka: 39-39'05-39-, osztrák schilling: 23-23'05-23-, magyar pengő: 28'60-28'65-28'70, svájci frank: 31'45-31'48-31'50.

Terményárak:

(Dengl és Kleimann gabonabizományos cég árai.)

Buza 850, rozs 680, takarmányárpa 670, sörárpa 730, tengeri 595, tengeri március és áprilisra 630, zab 660, bab 780, burgonya 2,45, korpa 575, lóhere 38 lei. Irányzat szilárd.

Temesvári Magyar Dalárda farsangi estélye február 21-én

Felelős kiadó: VARNAY ELEMÉR dr.

Nyomatott a Helicon Bánáti nyomda részvénytársaságnál, Timișoara.